

Restaurering av tröskeln i en grund vik

Länsstyrelsen Gävleborg | 010 225 1000 | gavleborg@lansstyrelsen.se

Anknäs | Söderhamn | WA41077851

Vänster bild: Fångade spigg från nätfiske inventering i Anknäs. Foto: C. Faithfull. Höger bild: Yngel av karpfisk. Foto: Henrik Schreiber.

Projektområde

Anknäs, beläget 9 km norr om Söderhamn i Gävleborgs län, utgörs av två grunda vikar, en yttre som har två utlopp mot havet och en inre med en tröskel som begränsar vattenutbytet mot havet. Stora delar av områdets stränder upptas av båtar, bryggor och modifierade stränder invid tomter. I den innersta viken mynnar ett vattendrag som bedöms utgöra lek område och vandringsväg för fisk till rekryteringsområden uppströms. De vegetationsrika stränderna och bottnarna innebär en reproduktions-, födosöks- och livsmiljö för många arter av både bottenfauna, fisk och fågel. Anknäs bedöms erbjuda mycket goda förutsättningar för rekrytering av varmvattenkrävande arter av fisk. Grunda, vågskyddade miljöer med mjukbotten tillhör de mest produktiva och värdefulla miljöerna längs Sveriges kuster. De solbelysta bottnarna värms upp fort på våren och vattentemperaturen under vår och sommar är högre än i havet utanför. Detta tillsammans med naturligt näringsrika botten sediment ger en hög biologisk produktion av en stor mängd växter och bottendjur och goda uppväxtförhållanden för unga fiskar. Den yttre viken värms inte upp lika fort som den inre viken, och ett muddrat utlopp gör att vattenutbytet inte begränsas naturligt mellan yttre viken och havet. Anknäs är ett objekt för framtida områdesskydd.

Orsak till åtgärder

Inre viken av Anknäs är en skyddad vik som utgör ett refugium i en för övrigt rekryteringsstörd kustmiljö, eftersom närvaron av rovfisk kan vara tillräckligt hög för att begränsa förekomsten av storspigg. Viken bedöms därför vara mycket viktig för bevarandet av kustbestånd av abborre, karpfisk och gädda i regionen. Den yttre viken värms inte upp lika fort som den inre viken, och ett muddrat utlopp gör att vattenutbytet inte begränsas naturligt. Vågskyddade, inneslutna miljöer är extra känsliga mot förändringar i vattenomsättning och temperaturförhållanden. Att fylla igen den muddrade rännan i yttre viken kan begränsa vattenutbytet och därmed förbättra rekryteringsmöjligheterna för varmvattenfisk.

Länsstyrelserna

Vad vi vill förbättra

Målsättning är att förbättra rekryteringsmöjligheterna för varmvattenfisk genom att fylla igen den muddrade rännan i yttre viken, för att begränsa vattenutbytet och öka uppvärmningen av vattnet i viken under våren. Att begränsa vattenutbytet till viken kan ändra invandringen av stor- och småspigg. Spigg orsakar rekryteringsstörning hos rovfisk eftersom de vandrar nära kusten när rovfiskyngel kläcks och äter av dessa. Spigg är mer vanligt i vikar med öppna mynningar där vattenutbytet mot kusten är mer uttalat.

Planerade åtgärder och aktiviteter

Samråd med markägare om storlek och utformning av restaureringsåtgärden och anmälan om vattenverksamhet kommer att ske som en inledande del av projektet. Fiskrekryteringsmöjligheterna kommer att inventeras och uppvärmningen under våren, i yttre och inre viken, kommer att undersökas. Upplagt block och sten kommer att flyttas tillbaka till muddringsrännan för att begränsa vattenflödet i den muddrade kanalen. Fisksrekrytering i inre Anknäs viken utforskas som en del av projektet Fiskpro-X som finansierats av Havs- och vattenmyndigheten.

Planerad uppföljning

Vi kommer att undersöka fiskrekryterings potentialen före och efter restaureringsåtgärden genom att utföra nätprovfiske, yngelnotning och räkning av antal abborre rom strängar i yttre- och inre viken, samt i öppet hav utanför Anknäs. Fiskrekryterings potentialen undersöks under 2019-2021 och tre år efter restaureringsåtgärden. Uppvärmning av vatten i yttre- och inre viken och i öppet hav utanför Anknäs på våren kommer att mätas med temperaturloggare före och efter restaureringsåtgärden. Vi förväntar oss att antalet spigg minskar, vattnet värms upp fortare på våren i yttre viken än i öppet hav utanför, samt att förekomsten av rovfiskyngel ökar.